

דף ק"ז

אין לך דבר שקרב כולו למזבח אלא תנו רבנן, האומר 'הרי עלי למזבח', יביא לבונה, שאין לך דבר שקרב כולו למזבח

אלא לבונה. 'פירשתי אחד מהקריבין כולם למזבח ואיני יודע מה פירשתי', יביא מכל דבר שקרב למזבח. שואלת הגמרא, האם אין עוד דברים שקרבים כולם למזבח, והרי עולה כולה למזבח? עונה הגמרא, שעורה לכהנים. שואלת הגמרא, והרי יש את עולת העוף? עונה הגמרא, שלא הכל מוקטר כיון שזורקים את מוראה ונוצה ליד המזבח ונבלעין במקומם. שואלת הגמרא, והרי נסכים הולכים למזבח? עונה הגמרא, שאינם מוקטרים אלא נשפכים לשיתין. שואלת הגמרא, הרי מנחת נסכים מוקטרת למזבח? עונה הגמרא, כיון שמנחת נדבה אינה כולה למזבח ששרייה נאכלים.

שואלת הגמרא, מדוע האומר 'הרי עלי זהב', לא יפחות מדינר זהב, אולי התכוון לתת חתיכה של זהב? אמר רבי אלעזר, מדובר שאמר 'מטבע'. שואלת הגמרא, אולי התכוון לתת פרוטות של זהב? אמר רב פפא, אנשים לא רגילים לעשות פרוטות מזהב.

למדנו במשנה, שהנודר כסף, לא יפחות מדינר. אמר רבי אלעזר, כוונת המשנה שאמר 'מטבע', שאם לא כן יכול לומר שהתכוון לתת חתיכה של כסף. שואלת הגמרא, אולי כוונתו להביא פרוטות של כסף? אמר רב ששת, מדובר במקום שלא משתמשים בפרוטות מכסף.

הגמרא מביאה ברייתא, לגבי מה ששנינו שהנודב נחושת לא יפחות מנחושת בשווי מעה כסף. שכך שנינו בברייתא, רבי אליעזר בן יעקב אומר, לא יפחות מצינורא קטנה של נחשת. ואמר אביי, משתמשים בדבר לקצוץ את הראש השרוף של הפתילה, ולנקות נרות של מנורה מהאפר.

שנינו בברייתא, אחרים אומרים, האומר 'הרי עלי ברזל', לא יפחות מ'כליה עורב' המשמש לדחות עורבים מגג ההיכל. ותוחבים שם מסמרים חדים שלא יוכלו לשבת. וכמה? אמר רב יוסף, אמה על אמה. ויש ששנו

בלשון אחרת, הנודב ברזל לא יפחות מאמה על אמה. ואמר רב יוסף, שמשמש לכליה עורב.

משנה

האומר 'הרי עלי יין לנסכים', לא יפחות מהשיעור הפחות שבנסכים שהוא שלשה לוגין. 'שמן' לא יפחות מלוג שהוא השיעור למנחת נדבה¹²⁵⁶. רבי אומר, שלשה לוגין. 'פירשתי ואיני יודע מה פירשתי', יביא כיום מרובה.

גמרא

תנו רבנן, נאמר בפרשת נסכים נאמר: "הֲאֶזְרַח" ולומדים מהייתור שמתנדבין יין. וכמה? לא יפחות משלשה לוגין, כדי שיהיה ראוי לפחות לנסכים. ואם רצה להוסיף יוסף, שנאמר: "יִהְיֶה" לרבות שיכול להביא עוד נסכים אחרים. יכול יפחות? לכך נאמר: "פְּכָה".

הלימוד ממנחה לאמור בנסכים

למדנו במשנה שנחלקו כמה מביא מי שנדר להביא שמן, האם לוג או שלרבי מביא שלשה לוגין. ומבאר הגמרא שכך אמרו החכמים לפני רב פפא, שנחלקו באופן דרשת הכתובים. לחכמים אומרים 'דון מינה ומינה; כשם שלומדים את הכתוב בנסכים ממנחת נדבה שמתנדבים שמן, כן למדים ממנה שמביאים לוג. ורבי אומר 'דון מינה ואוקים באתרה', שלמדים רק לעניין שמתנדבים שמן, אולם השיעור שמביא נלמד מהאמור בפרשת נסכים שמביא שלשת לוגין.

רבי לומד שהנודב שמן מביא ג' לוגין ממנחה

אמר להם רב פפא, אפשר לומר שהכל מודים שלומדים באופן של 'דון מינה ומינה'. אלא שרבי שלמד מהמילה "אזרח" שמתנדבים יין, אפשר לומר שלומד משם שמתנדבים שמן, ולומדים משם גם לגבי שיעור שלשה לוגים. שאל רב הונא בנו של רב נתן את רב פפא, והרי רבי לומד שמתנדבים שמן ממנחה. שנינו בברייתא, ממה שנאמר: "ונפש כי תקריב קרבן מנחה וכו'" למדים שיש לשמן שם קרבן ויכול להתנדב שמן. וכמה? שלשת

¹²⁵⁶ ואף על גב שהוא מתכוין להקריבו בפני עצמו כנסכים. וסתמא כרבי טרפון, (לעיל קד.) הסובר שאף מתנדבים שמן. רש"י.

לוגין. והרי רבי הוא הסובר שמביאים שלשת לוגין, ולכן אי אפשר ללמוד זאת מנסכים מהמילה "אזרח"? אמר לו, אם מצינו כך במפורש בברייתא אין לומר אחרת.

למדנו במשנה, שמי שאמר 'פירשתי להביא נסכים ואיני יודע מה פירשתי' יביא נסכים ככמות המרובה ביותר לפי היום שמביאים ביום המרובה. ומביאה הגמרא ששנינו בברייתא, שזה כיום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת שאז מביאים.

משנה

פירוש כוונת הנודד בסתם האומר 'הרי עלי עולה', יביא כבש. רבי אלעזר בן עזריה אומר, או תור או בן יונה.

'פירשתי אחד מקרבנות הבהמה ואיני יודע איזה מהם פירשתי', יביא פר ועגל. 'פירשתי מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי', יביא מכל מיני בהמה הזכרים גדולים, דהיינו: פר, ועגל, איל, שעיר, גדי וטלה. 'פירשתי ואיני יודע אם מן הבהמה ואם מן העוף'¹²⁵⁷, מוסיף עליהם תור ובן יונה.

האומר 'הרי עלי או תודה או שלמים', יביא כבש. 'פירשתי מן בקר ואיני יודע מה פירשתי', יביא פר, פרה, עגל ועגלה. 'מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי', יביא פר, פרה, עגל, עגלה, איל, רחלה, שעיר, שעירה, גדי, גדייה, טלה וטלייה. 'הרי עלי שור' יביא הוא ונסכיו בשווי מנה. 'עגל', יביא הוא ונסכיו בשווי חמש סלעים. 'איל', יביא הוא ונסכיו בשווי שתים. 'כבש', יביא הוא ונסכיו בשווי סלע.

'שור במנה', יביא במנה חוץ מנסכיו. 'עגל בחמש', יביא בחמש חוץ מנסכיו. 'איל בשתים', יביא בשתים חוץ מנסכיו. 'כבש בסלע', יביא בסלע, חוץ מנסכיו. 'שור במנה', אם הביא שנים במנה לא יצא, ואפילו זה במנה חסר דינר וזה במנה חסר דינר. 'שחור' והביא לבן, 'לבן' והביא שחור, 'גדול' והביא קטן, לא יצא. 'קטן' והביא גדול, יצא. רבי אומר לא יצא.

גמרא

מבאר הגמרא, שתנא קמא ורבי אליעזר בן עזריה לא נחלקו באופן

פירוש כוונת הנודר ב'הרי עלי עולה'. אלא שבמקומו של תנא קמא כבש פחות חשוב מעוף, ובמקומו של רבי אליעזר בן עזריה, עוף פחות חשוב מכבש.

תנו רבנן, האומר 'הרי עלי עולה בסלע למזבח', יביא כבש, שאין לך דבר שקרב בסלע לגבי מזבח אלא כבש. 'פירשתי שאביא קרבן בסלע, ואיני יודע מה פירשתי', יביא מכל דבר שקרב בסלע למזבח.

לא יודע איזה בקר פירש יביא פר למדנו במשנה, שהאומר 'פירשתי מן הבקר, ועגל זה כרבי ואיני יודע מה פירשתי', יביא פר ועגל.

שואלת הגמרא, הלא יכול להביא רק פר, שהרי אפילו אם פירש להביא עגל, בכלל מרובה מועט? עונה הגמרא, שזה כרבי הסובר שהנודר להביא 'קטן' והביא 'גדול', לא יצא. שואלת הגמרא, והרי רבי חולק בסיפא על המשנה שמכשירה בנדר קטן והביא גדול? עונה הגמרא, שתחילת המשנה וסופה כרבי ואמצעיתה כחכמים. וכוונת המשנה, שמה ששנינו שאם לא יודע איזה בקר פירש יביא פר ועגל, אינם דברי הכל אלא מחלוקת רבי ורבנן, והסיפא מפרשת את הרישא.